

З досвіду роботи Тернопільського обласного навчально-реабілітаційного центру

Ірина КОРОЛЬ,

директор закладу освіти I–III ступенів «Тернопільський обласний навчально-реабілітаційний центр»

Тернопільський обласний навчально-реабілітаційний центр (ТОНРЦ) створено в 2009 р. шляхом реорганізації школи-інтернату для дітей з наслідками поліомієліту та церебральними паралічами. Пріоритетом роботи закладу з дітьми із комплексними вадами є формування ефективної системи корекційного впливу на розвиток, реабілітацію та соціалізацію кожної дитини, яка передусім потребує гуманного ставлення до себе як до особистості.

Народження дитини з комплексними порушеннями стає для батьків болем, що руйнує всі мрії. Що далі?.. Лікування, конфлікти, взаємні звинувачення, розпач та відчуження. Саме такі сім'ї – втомлені, зневірені, з тягарем розчарувань, часто неповні (32% учнів ТОНРЦ саме з таких сімей) приводять своїх дітей в реабілітаційні центри. Тому працювати потрібно не окремо з дитиною як пацієнтом чи учнем, а з сім'єю в цілому.

Зважаючи на реально низькі можливості соціально-педагогічної допомоги сім'ї та дитині-інваліду в масовій школі, навчально-реабілітаційний центр – це найважливіший осередок становлення

та розвитку життєвих компетентностей для дітей з проблемами здоров'я, місце розкриття, розвитку та реалізації їхнього життєвого потенціалу.

Не випадково, на сучасному етапі активізувалася науково-пошукова робота щодо проблеми співпраці школи, сім'ї, громадськості у вихованні дітей з особливими потребами. Тому модель партнерства ТОНРЦ «сім'я – фахівці – громадськість» вибудована на принципах довіри, взаємодопомоги, відповідальності та рівноправності.

Основним завданням роботи колективу Центру є формування у дітей з комплексними вадами навичок самостійного життя, морально-правової культури, духовності, поглиблення соціальних контактів, самореалізація та становлення особистості як активного творця своєї життєвої долі. Комплексна індивідуальна програма реабілітації в нашому Центрі забезпечує планомірну корекцію дитини в цілому через навчально-виховну діяльність, соціально-психологічну та логопедичну корекцію, медичну реабілітацію, спортивно-оздоровчу роботу та розвиток творчих здібностей і обдарувань. Для реалізації поставлених завдань спеціалісти закладу використовують різноманітні корекційні методики: піщану терапію, кольоротерапію, казкотерапію, музикотерапію, сенсорну релаксацію, Монтессорі-педагогіку, анімалотерапію тощо. Діти беруть участь в різних секціях «Інваспорту», обласних творчих фестивалів та конкурсах.

У рамках діяльності реабілітаційного центру перед фахівцями постає питання організації батьківського супроводу (особливо для дітей з важкими порушеннями функцій ходи). Працівники школи скеровують дії батьків, ефективно використовують їхню присутність на заняттях ЛФК, психолога, логопеда, різних уроках та позаурочних заходах, під час проведення медичних процедур. Варто зазначити, що Центр сприяє поширенню практики «батьки – батькам». Батьківські групи дають змогу обмінюватися інформацією, надавати й отримувати емоційну підтримку, працювати разом для подолання спільних проблем. Батьки наших вихованців є активними членами громадських організацій «Крила ангела», «Дитина», з якими налагоджена тісна співпраця. Спільними зусиллями організовано підвіз дітей, які не ходять, до школи, сеанси іпотерапії, плавання тощо. Активно до розв'язання проблем закладу залучаються благодійники. У школі є стіна вдячності «Подяка лине до небес», де кожна цеглинка – подяка спонсору чи добродійцю.

Свій досвід Тернопільський обласний НРЦ активно популяризує під час проведення обласних та міських семінарів і конференцій (директорів шкіл-інтернатів, голів районних ПМПК, логопедів та

психологів загальноосвітніх шкіл, дефектологів) з метою його впровадження в інклюзивних закладах.

Зазначимо, що в роботі Центру є проблеми, які потребують значних фінансових витрат. Це завершення встановлення ліфта, облаштування власного басейну, придбання спеціального автобуса. Проблемою роботи спеціальних установ є також встановлений бюджетом 70-відсотковий бар'єр для контингенту з певного населеного пункту. Це неприпустимо, адже доведеться відмовляти дітям-інвалідам з Тернополя у навчанні в нашій установі.

Та не все вимірюється грошима. Робота реабілітаційних центрів значною мірою залежить від активності людей, які до цього причетні. Стереотип «суспільство повинно допомагати людям з інвалідністю» варто змінити на думку про те, що нам потрібна підтримка через партнерство і співпрацю. Ми найменше потребуємо одноразових акцій з подарунками, не хочеться бути лише споживачами, а прагнемо спілкування, колективної діяльності з однолітками. Лише так можемо довести, що наші учні талановиті, унікальні, потрібні громаді!

Тож нехай девіз наших вихованців «Боже, дай нам сили ступати кожен крок з любов'ю» стане девізом усього суспільства.

